

23. gada:gahjums.

Makfa ar pefuhitishanu
par pasti:
par gabu 1 rub. 60 lap.
" pufgabu 85 "

Makfa bes pefuhitishanu Riga:
par gabu 1 rub. — lap.
" pufgabu 55 "
" 3 mehneshi 30 "

Mahj. w. teek isdobi fest-deenahm no p. 10 fabkoh.

Makfa
par fludinashau:
par weenas flejas smallu ralstu (Pettit)- rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makfa 10 lap.

Redakcija un ekspedizija
Riga,
Ernst Plates bilschu un
grabmatu - drukatavā pee
Pehtera basnizas.

Mahjas wees.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpaschneeks un apgahdatajs.

Mahjas wees isnahl ween reis pa nedku.

No 44.

Sestdeena 4. November.

1878.

Rahditajs.

Taunakahs finas. Telegrafa finas.

Gelsch semes finas. No Riga: Widsemes gubernijas schandarmijas preeskneeks no deenasta astahjees. Sapeeri faremshana. Bagohdinashana. Palataista naura. Desmit gabu swetili. Skahde gan wiham par sru. No Umurgas: jauna floblas mahja. No . . . es pagasta: palaidniga dsh-woschana. No . . . leem: ißlutiashana. No Kuldigas: amatu leetu ifstahde. No Peterburgas: Timashenos par suhni. Leelirsta lugis usfrehjis us fellunu. Strahpes likumi. No Maßlawas: wiltas nandas tafitaji. U h r s e m e s finas. No Berlinas: keisara wefelia, politicas buhschana. No Roma: ißlugschana. No Spanijas: noseedsneeks. No Sarajewas: muhammedani grib vadohtees Austrijai.

Medineelu atgadijeens. Sina yahr ussaulteem Riga. Cirrus finas. Usatiznashana u. t. pr.

Peelikumā: Trihs rutia gabali. Pehdigs brauzeens. Graudi un seedi-

Taunakahs finas.

No Riga. Schini nedela bija lohshu wilfchana. Ar noschelofchanu jafta, ka daschi jauneklt, kam lohses bija ja-welk, schini gadā lohti flikti usweduschees. Dansahs pa ee-lahm apkahrt, blaustahs, gruhsta garam eedamas dahmas, is-dausa lohgus, fasit wehlkulturus, ihfi fakoh, jaunekli ta us-wedahs, ka polizejai wajadseja kahdus 20 fanemt zeeti. Te klahd wehl japeemin, ka ne wis nemahziti, bet tee jo wairak isgliftotee kahdas nekahrtibas dara. Schahdu nebuhfchanu jo drihsak ißnihzimat, kad minetu jauneklu wezakee un preeskneeki stingraki us wineem luhkotu un peelohdinatu, lai kahrtigi ißlurahs. Ja pee laika kahdu nebuhfchanu ne-apfpeedihs, tad ta weegli war palikt par eeradumu.

— Kahda Kreewu awise rafsta, ka tee is Jaroslawas us Rigu atmahkushhee Kreewi nereti apprezoht Latwees un tad peenemoht Latweeschu eeradumus un ta paleekoht fawai dsim-tenei sweschi un pahreijoht zitā tautibā.

No Sewastopolis. Wairak neka 50,000 Turku wangineeki pa Sewastopoli aisdewuschees us fawu dsimteni. Dauds Turku wangineeki bija to wehleßchanohs iffazijuschi, ka wini gribohk Kreewijā palikt, lai tur waretu us dshwi nome-stees. Kreewijas waldiba to ne-alkahva, lai ne-isskatitohs, la Turki buhtu peerunati; bet nosfazijs, lai wini no Demana Baschas, kas winus Sewastopoli fagaidija, to at-taufchanu ißluhdsotees. 36 Turku wirsneeki ir us Kreewiju atpakaat greesuschees. Wairak Kreewu dahmas bija Turkeem us Sewastopoli lihds braukuschas, lai waretu fawus mihtotus Turzianus tur ißlubgees us atpakaat nahfchanu.

No Minskas. Ka kahda Peterburgas awise fino, tad kahds semneeks Garachowitschas zeemā fawu tschetrus gadus wezu

dehenu breefmigi mohzijis. Wirsch to bija netahlu ng trahfns pefehjis pee strika, fur nabadsinisch daschreis wesakohm deenahm weens pats guleja. Kad teefas wihi nonahz, tad atrada nabaga behrina meejas fadausitas, us galwu leelu zaurumu un paſchu pufbadā miruschu. Breefmigais tehwē, Kletschiza wahrdā, tika noteefahs ar 2 gadi un 3 mehneshi zeetuma strahpi arrestantu nodala. — Waj naboga behriniau warehs isahsteht, to schim brihscham wehi nesija.

No Makedonijas. Bulgaru-Makedonefchū nemeeri arweenu wairak isplahlahs, ka kahda Austrijas awise rafsta. Gandlerhs Seres apgabals tagad atrohnahs nemeerneku rohlas. Jaw paschā eefahkumā bija Seres pilsfehta no nemeernekeem apdraudeta. Tagad nemeerneeki to sawā warā da ißjuschi. Melnikas eedishwotaji ta fakoh wifj apbrunojuſches un Turku teefas un pahlivalonekus aisdfinuschi. Melnikas pilsfehtai tika wairak reisu no nemeernekeem nodohfchanas nemtas. Taz zelsch, kas no Seres us Melniku wed un tas swarigakais fahschanas zelsch wifj tanī apgabalā ir, tagad atrohnahs nemeerneku rohlas. Kresmas pilsfehtai diwi pulki nemeerneku usbruka. Ißzehlahs starp nemeernekeem un pilsfehtas saldateem sihws kautinsch, kas ar to beidsahs, ka nemeerneeki Turkus pawifam pahlivareja un tohs sawangoja. — Jenkiojas tuwimā ari bija sihwa kaufchanahs starp nemeernekeem un 4 bataloneem Turkus saldatu. Astoras stundas sihwi kahwahs, lihds beidscht Turkis tika fakauti un ißkleedeti. Uswaretaji (prohti nemeerneeki) eeguwa 180 kara-eerohisches un 1 seel-gabalu un bes tam 60 wangiuekus.

Schi buhshana pefspeedihs gan Turzijas waldbu pee sin-grakeem un stiprakeem lihdsekteem kertees, lai nemeerneekus war-etu apspeest. No Turzijas pufes teek snohts, ka tikkohf suhlti 60 bataloni un ar teem peetifchoht, nemeerneekus ap-speest. Ja ta nebuhs tikai atkal tahda leelishchanahs.

Telegrafa finas.

No Madrids tai 1. Novemberi. Tas noseedsneeks Mu-kaši, kas us Spanijas lehniru schahvis, ir ar nahwes-fohdu noteefahs.

No Parisas tai 2. Novemberi teek snohts, ka tureenias Kreewijas suhntis Orlows teizis, ja Franzija Greekijai par labu ko nodohmajuse dariht, tad Kreewija winai pee tam pa-lihdsefchoht.

Geschäftsemes finas.

No Rīgas. Vidzemes gubernijas sāndarmijas pārvaldibas preekšteek, generalmajors Andrejanovs ir slimības degt no deenasta no Wissau gaujstako pāvehli no 20ta Oktobra atlaists ar uniformu un pilnu pensionu (pensiū).

Atnahkuschee sappeeri. Teem isgahjuscha nedetâ atnahku-
scheem sappeereem, vaht kureem beidsamâ numurâ snojam, sche-
jeenas pirts ihpachneeks Pimenowa kungs atwehleja sawas
virtis par welti. Bes tam wehl kates saldats dabuja gaba-
linu seepes par welti. Tas bija saldateem lohti pa prah-
tam, jo wini, ka paschi teiza, 16 mehneschus nebija virti
bijufchi.

Pagohdinaschana. Muhsu augsta Reisareene pagohdina-
juſe ar „Sarkana krusta“ ohtras ſchēras gohda ſihmi leel-
mahti Albertini Wolff-Kalnemoise un Kaufmanna atraitni Ka-
pitālīnu Schutow kundsi.

Pakalstaſita papihra nauda. Svehldeenu usgahja Maſ-
lawas leelā eelā kahdu jaunu žilwelkū, N. wahrdā, kurſch pa-
kalstaſitas kreditbiletes (papihra naudu) apmainija. Kad po-
ligeja viņu iſtratijs, tad atrada pēc wina wehl tſchekrus pa-
kalstaſitus 25 rublu gabalus un rīltigā naudā 409 rublus,
kuru sumu, tā dohma, jaunellis buhs jaw eenehmis vahr lehti
vahrdohtahm nerīltigahm naudas ſihmehm. N. iſteiza, ka
winsch pakalstaſito naudu efoht ſanehmis no kahda ſchihda
Leiſchōz; ^{anank} fcho ſchihdu uſees, tamehr N. valks ap-
zeetinahts. (R. L.)

Desmit gādu svehtī. Atnahza 28tais Oktobēris, kur
Latv. eglītēs beedriba svehtīja fāwus desmit gādu sveht-
īkus. Kā jau paredzams, tā ari bija: svehtī tika leeliskam
svehtītī; bija veeni no teem leelakeem svehtkeem, ko Latv.
beedriba svehtījuse.

Gestdeenu, tāi 28tā Oktobert pulksten 9 wakarā gan beedri gan weesi bija kapulzejufchees beedribas sahlē. Sahle bija jauki ispuschkhota, wirs skatuwes pliwinaja beedribas karohgs ar wezo waidaloti, kas mums jaw no wispahrigem dseeda-
schanas svehkhkeem pasihstams. Pa labu un kreisu rohku wispahri skatuwes bija tee wahrdi lafami: „Latwija mohdahs, dehli kohpā dohdahs, klintis fchlehlā, almenus wehla, namu uszehla; tur zenschahs un strahda, tur zihnahs un gahda par iautibu un brihwibū, par glihtibu un mahzibū.“ Skatuwei par labu rohku bija no Rose lunga mahletas bildes no muhfsu bijuscheem beedribas preekschnekeem un no tagadeja preekschneeka redsamas (tik Fr. Weinberga k. bilde nebijs, jo fli-mibas pehz tas nebija warejis fewi sikt nomahleht). Pa kreisu rohku no skatuwes bija bilde, kur atradahs wisu preekschneekas lohzelku un apkahrt runas-wihru bildes (potografijs). No usluhgteem gohda-weeferem bija atmahluschi zeen. Widsemes gubernatora lungas, dohmenu teefas pahrmaldneeks, super-dents un wehl daschi ziti zeenijami lungi. Beedribas preekschneeks R. Kalnina lungas atklahja svehktus ar runu, kuxā wirsch ihsumā pectmineja beedribas darbus un dsjihwes gah-jumu pagabjujchōs defmit gadōs, un tad beidsa, patizibu un weselibas issfauldamis mūhsu angstam Rungam un Keisaram, us kam uahbtuhdamec, skali urrah faukuschi, nodseedaja ar aishrabtu fidi. Deewss farqi Keisaru.

Webz tam nahza tee suhltee, las no daschadahm beedribahn
is Autsemes un Widsemes suhlti, bija nahluſchi Latweſchu
beedribai us winas desmit aadu fwehtkeem laimes nowehlebt.

Kurzemē bīšu kohpschanas beedribas ūhtnis wiſu pirms beedribu apšweizinoja, tai apšweizinaschanas - rakstu glielā wahlā eefetu nodewa. Jelgawas ūwehiku komisija beedribai dahvinaja ūdraba vokalu (bikeri). Bes tam wehl bija ūhtitei is Peterburgas, Jelgawas, Peebalgas, Dserbenes, is Rīgas zitahm (Latv.) beedribahm u. t. pr. Tapat ari telegrami un raksti bija no malu malahm atſuhiti: is Tehrpatas, is Peterburgas, is Maskawas, is Odesas, pat is Sofijas (Turku semē).

Swehtki jaufki beidsahs. Beigas wehl japeemin, ka vah
beedribas d'sihwes gahjumu bija jastahdihs plafch's rakts.
Schini rakstā atrohnahs wifas waijadfigas finas, tapehz to
katram eewehlam.

Scho rakstu apgahdajis J. Baumana f., kas wifū wairak
par beedribas usplaufchanu ruhvejes, un fchi mineta rakkia
fastahdijchanu usnehma R. Thomson f., kas to teizami nobeidis.

Scheem abeem wihereem nowehlam augstu laimi un issafam wineem pateizibu, ka wiki par muhfu beedribu ruhpeju-schees!

Stahde gan wiham par sirgu! Preeljch kahdeem 4 gadeem atgadijahs S. draudse Wez A . . . pagasta schahds behdigd un johzigs atgadijeens. Ta ka ta pagasta puifcheem tas wez, nelabs eeradums bij, pa naaktim apkabrt wasatees, meitaks eet, tad ari tur beeschi ween schahdi, tahdi nedarbi, ka: plehschahnahs starp pascheem puifcheem, atreefschanahs faimneekem, kuri tahdus naiks wasankus negribeja eeraudsift, tika pastrabdati. Ta ari notika ar P. mahjas faimneeku, kujch tahdus naiks wasankas katreis ar funeem aishridija. Puifchi pat to fa-errojufchees, luhkoja winam us wifadu wihsi atreebtes, gan fehtas ispohstidami, gan dahrsa kohkus apkapadami. Saim-neels publejahs us wifadu wihsi winus fakert un islika pat naaktim wakti, het newareja neweena fadabubt.

Kahdā nakti faimneeks isdfird ahrā funus nikni reijam un dohmadams, fa jaw atkal nakti wasanki apkahrt blandotees, pakex plinti un iseet ahrā luhkoht. Er waren tumfcha rudenks nakti. Winsch flatahs us to pusi, kur fumi reij un eerauga us zelina, fehtmali kahdu melnumu kuhnojotees. Winsch us fauz: Eh, kas tahds est, nahz schurp, jeb es tew noschau-fchu. Nekahda atbilde, bet melnais eet us preefchhu. Saim-neeks fauz ohtr'reis, bet melnais fa neklaufa ta neklaufa, bet eet til tahlak. Ba tam starvam ir ari ganu puika un de-nestmeita, ahrā trohfsni isdfirdsfcchi, isnahkuschi. Saimneeks tohs eeraudfijis, fauz trefcho reisi: Ganu puika, meita, juha dsirdat, kad es tam blehscham faku, lai winsch nebehg, fa ee schaufchu. Kad nu melnais wehl ne-apstajahs, tad faimneeks leek plinti pee waiga un hauz! schahweens norihb un melnais aiseet fa seme ween nodimd. Saimneeks eet istabā, leekahz gultā un gut sibds rihtam. Rihla uszhelees wirsch eet tuhlin us plawu srgus apfletih. Bet fa winsch fatruhlschahs, kad eerauga, fa weena srga, firmischa, now, winsch nu dohma, fa tas melnais, kam winsch nakti schahwies, zits nebuhschoht bijis, fa saglis un firmits nosadis. Winsch eet us to weeli kue firmitis bij peefets, un eerauga, fa strikis ir pah-rauts. Te nu winam schanjahs prahta, fa firmits laikam no-rahwees un pee meschū gubahm, kur winsch jaw bija daudfreis, aifgahjis. Winsch eet turp luhkoht un fa tad winsch nebij wihlees, jo firmits gut, meeschus pa-chdis, fehtmali. Winsch panem labu sibu un srgam no pakalas ilufinam, gar fehtmali, peewilzees dohd ar sibu par muguru issauldams: Es tew mahiifchu meeschus ebst un fehtmali quecht, vaa, vaa, tu

non! Vel svgs nirof nelez augschâ, bet tîk pakuslahs wein
drusku. Winsch dohmo, fa buhs pohrhdees un dohd weh
ar siibu par ahdu, bet firgs kâ nezelahs tâ nezelahs, so nu
doriht. Winsch eet firmischam pee galwas un grib apauk-
schus galwâ usmoukt un tad augscham dabuht, bet kâ winsch
istruehlsahs, kad winsch eerango, fa firgam pee kalla semê leela
pelke ashan. Tê nu winam iuhlin kriht prahî, fa winsch
nakti pa tumfu pats sawu firmiti, par wasonki turedams,
noschahwîs un tâ ori bij, jo kâ wehlali isskaidrojahs, tad ta
pogasta puifchi bij toni nakti firmitim sriki pahrgreesuschi un
winu faimneeka dahrsâ valaiduschi, lai tas winam kahdu
slahdi padaritu un tâ faimneeks pats pa tumfu sawu firmiti
noschahwîs! Skahde gan wiham par firgy. Bet posdees
Deewam, fa no ta laika wairs tahdi nedarbi netika pastroh-
dati, jo tee, pee ta nedarba par wainigeem atsiktee puifchi
dabuja katis sawu pelnitu foħdu un oħtr'reis tahdus nedar-
bus wairs nepastrahdaja.

Ro Umurgas. Lihds schim wehl Ahstereescheem nebij skohlas-mahja. Wini sawu skohlu tureja pagasta wezaka mahja. Lai gan sche ihsti mos ruhmes nebjia, tad tomehr, kad behrnu slaitis gadu pebz gada pawairojahs, waijadfigas ruhmes peetrushko. Ta tad Ahstereescheem bij skohlas-mahja jabuhwe. Ar Deewa palishgu tas darbs ir beigts, un schi skohla nika 22trâ Oktoberi eeswehltita. Bija desgan weefu fanahluschi, lai gan laiks ihsti patihlams nebij. Eeswehltischana sahlahs ar dseedaftschamu. Dseedafts til sem draudses skohlotaja Willum f. wadischanas. Pebz tam zeenigs Umurgas mahzitais Schillina kungs tureja garaku eeswehltischanas runu vor teem wahrdeem: „weens fehjejs isgahja sawu fehlu feht.“ Pebz pabeigtaas runas atskaneja lohrs „Teizet to Kungu.“ Tod Ahsteres pagasta-teesas preeskfehdetais nolasija sawu fazerezumu, kura winsch laulkohlas par važaules wahrteem nosauz, zaur kureem garigs gaifchums pafaulē atspihd. Pehdigi winsch isteiza v. Begefsak leelkungam sirsニgas pateizibas, tapat ari walstes wezakam un wehl ziteem, kuri ne apnikuschi pee skohlas uszelschanas ir darbojuschees. Eeswehltischana beidsahs ar Janfona f. runu, kura winsch se-wischki par lihdschinigo Ahsteres skohlas kroniku runaja. Pebz skohlas eeswehltischanas sahlahs weesibas walars.

Kahds no weefem.

No . . . es pagasta. Kad no ziteem pagasteem raksta si-
nas par mohdehm, konzertehm un ziteem schahdeem tahdeem
notikumeem, tad ari es gribu rafsiht no muhsu pagasta; bet
schim brihscham deemschehl behdu finas. Muhsu pagasta jau-
nee faimneeki un faimneeku dehli pa dasat vadohdahs dser-
schana un ir naudas spchelmani, ka tihri schehl us tahdeem
jaunekleem nosklaties. Labak, miykee jaunekli, ja Juhs fawu
naudinu eelsch fawahm labatahm newareet fawaldiht, tad ap-
dahwineet labak tohs, kas nabadsibâ un truhkumâ dsishwo, neka
to wella bedrê mehtaht. Kahds pagasta lohzellis.

Rahds vagasta lohzeffis

No . . . keem. Ka druzia wairak floholot dehlini dasch-reis par palaidoneem paleek, tas gan atgahdahs un — laikam nahks no ta, ka wezaki tahdus dauds islutina pa floholas-laiku un ari pebz tam wehlak. Par weenu tahdu dehlinu, kura wahrdi negribu mineht, druzku stahstischu. Kahda patutiga faimneeka dehlinisch, kuru tehwä ari druzku bija floholoje, eelaidahs pebz leela flinkumä un turklahti lihds ar wiñu to dser-fchanä un kahrfschu spehlefchanä, kas gan wezakeem tagad beh-das bara.

Dhtrs flists fliks. Wiasch kahdu reisi panem pahra fir-
gus un padohdahs kahdeem par ohrmani us B. pilsfehtu
braust. Pilsfehtâ nobrauzis schis wairs neko nebehda par
firgeom, bet prohm steigdams pee miyla bairischâ un pee fahr-
tim, lai sirdsini stahw wîfu deennu ne-ehduschi. Wehl buhtu
gan douds wairak so stahstift, bet lai schoreis peeteek. Ar
wohru faloh, wina darbs wairak nekas naw kâ palaidonu
dfihwe un zitu zilwelu opfmeeschana gan ar wahrdeem, gan
zaur rafsteem. No darba schis lutellitis nelo nefin, zaur so
wezaleem daudseis daschs gruhtums nahk. — Mihli wezaki!
nelutinojat sawus behenus, bet audsinajeet tohs ar pamahzi-
fchanu un pahrmohzifchanu — netauyat ne darbu ne rihsit,
fur waijaga! Us to lai Deews yalibds! B-dschu I-8.

No Ruldigas. „Rā „Gold. Anz.“ sīno, tad Ruldigas amatneelu veedribas sahlē bijuse amata-leetu isskahde. Leetos efoht isskahdijis kaufmanis Madans is Rīgas.

No Peterburgas. Kä no tureenäs teek sirohts, tad ees-
schigu leetu ministeris Timaschew's tiljschoht par Kreewijas weh-
neku suhtihts us Paribsi.

къ „Руск. Миръ“ sino, tad Taschentes aprinka para-
pusku wieswadonis naturejis leelu munstureschanu Afganistanes
suhtnim flast efoht. Munstreschana lohti labi isdewahs.

— Ra „Waldibas wehsnejs“ sino, tad tai 21må Oktobrej muhſu augsta Runga un Keisara dehls, leelfirsts Sergejs brauza ar damslugi „Liwadija“ us Odesu. Zaur leelu mi-
glu un stipru deenvidu wehju damslugis usfrehja us feklumu; tomehr leelfirstu, wirsneekus un fuga-kaudis iszchla gluschi
sweikus malā. Damslugis „Liwadija“ tapa zaur deenvidu-
wehju usfrihts us klintim un ir masa zeriba, ka to warehs
gabbi.

Wehl no Peterburgas. Bija eezelta komissja, kas loi fa-
stahda vreekschlilumu, kā muhsu zeetumneelu buhſchana buhi
pahrgrohsama. Schis preekſchlilums tils drihsunā walſis pa-
dohmē eefneegts preekſch pahbaudiſchanas un veenemſchanas
Maslawas Kreewu awises pahr mineto preekſchlilumu paſneeds
ſchahdas finas: Strahpes-darbi neitſchoht atzelti, loi gan ne-
tahdā mehra iſleetati, kā lihds ſchim. Behz komiſſijas doh-
mahm tee gruhhee strahpes-darbi buhtu iſleetojami nahwes. ſohda
weelā un tā tad tikai leebleem noſeedsneekem peefpreeschani.
Tahdā buhſchana, kad strahpes-darbi tiltu iſleetoti nahwes.
ſohda weelā, buhtu strahpes-darbi vadarami jo ſtingraki.

Uissuhtschana us Sibiriju buhtu atzečama, tiski preeslich
dscheem no seeds neekleem paturama.

Bahrmahzifchanas-darbeem jastabjahs tagadejas kriminalu-strahpes weetâ un tapebz eelikfchanai bahrmahzifchanas darbu-namâ jabuht dauds stingraki. Darbi vreefch strahpineekeem buhs dauds stingraki un pa naaktim wineem pa weeneem jogut famâ zeetumâ.

Zeetumneekem buhs ari pa weenam fawâ zeetumâ jagul,
lai gan zeetumneeku dñibwe buhs druszin atweeglinata.

Beidsoht tà nosaukta Arreste là ta weeglastra strahye buhs
tahda, ta tee ar fcho strahpi (prohti ar zeetumu) strahpetee
teek no strahyes-darbu strahdaschanas atswabinati.

Breeksch ihpachem noseedsneekem paleek nahwes-fohds
wehl spehkā tapat kā preeksch dascheem noseidsneekem neteek
atzelta zeetuma-strahpe zeetohfschnös un aistraidischana us ahr-
seemehm.

No Raškawas teek sinohis, ta tur ja kehruschi wilstas pa-
pihra-naudus taisitajus, kas 1 un 25 rubli gabalus taisiju-

fchi. Rā Maflawas Wahzu awise fino, tad fchee wiltas nau-das taifitaji sawu darbu weetu turejufchi eefsch Kolomnas pilsfehtas kahda Dobitschewa namā, tad no tureenas sawu aparatu (eerikti) aishwedufchi us Maflawu. Sakerti tilusfchi pee Kolomnas peederigais birgers D., diwi litografi (las us akmena bildes sihme, ar kuru tad druka) un tad wehl daschi ziti, kas wilto jeb pakaltaifito naudu laudis bija laidufchi. Ismellefchanas teefnefchanam tuhlit isdewahs drukafchanas presi rohkā dabuht. Kahda zita awise pahr fcho atgadijumu pasneedi wehl schahdas finas: Minetais Kolomnas birgers D. stah-weja Kolomnā pee saweem libds-eedfihwotajeem deesgan labā flawā un neweens nebuhtu us tam dohmajis, ka winsch ar wiltas naudas taifichanu nokulahs. Tā par peemehru D. ar Kolomnas pilsfehtas galwu un ziteem pilsfehtas waldeis lohzelkeem sefdeja kahdā tehjas-nānā, tad winsch no polizejas tika faenemts zeeti.

Akmenu graweerefchanu (eegreeschanu jeb ussihmeffchanu) winsch lika isdariht diweem litografeem, kas lohti brangi sawu amatu faprata, bet zitadi, dserfchanai padewufchees, bija leeli valaidni. Winsch finaja fchohs tai brihdi pee strahdasfchanas peedabuht, kad tee leelā naudas truhkumā un zitadā kesa at-radahs. Tam pirmam litografam winsch prohwes deht lika wiltus suponus taifift. Kad nu fchee bija isdewufchees, tad winsch tam lika graweereht wiltus 25 rublu gabalus. Pa leeldeenas sivehtleem D. rāhdija litografam, ka winsch wiltus 20 kapeikas gabalus leijoht, bet drihs israhdiyahs, ka litografs to labaki faprata un tā tad tika wairak 20 kapeikas gabali sagatowoti un bes kahdas kawefchanas Kolomnā laudis laisti.

Tas akmens, kur pirmais litografs bija 25 rublu gabalu ussihmejis (graweerejis) israhdiyahs par nepilnigu un tā tad nahza oħra litografs (graweiris), kahds N. is Fegorjewskas, pee darba, kas us Kolomnu tika ataizinahs. Winsch sihme-jumu pahrlaboja un taifija jaunu sihmejumu preefch ween-rublu gabaleem, — un nu fahkabs drukafchan. Minetais N. ilgi pee darba nepalika. D. fchihs leetas wabitaj, ee-dewa winam 5 rublus un wehlak 20 gabalus no 25 rublu gabaleem, kas pa to starpu bija jaw drukati. Drukafchan tika us manigu wiħi isdarita. Lai drukafchanas profes trohf-fni nediredu, tad D. lika sawai meitai klaweeres spehleht, tā ka ais klaweeri spehlefchanas no drukafchanas neka nedireja.

Witta jeb pakaltaifita nauda tika pa leelakai dalai laudis laista Maflawā, pee kam daschi ziti winam palihdeja. Birk leeliski wini fcho noseedsigu darbu strahdaja, to peerahda ta buhſchan, ka wini kahds 10,000 wiltus weenrubla-gabalus laudis laidufchi.

D. nebija wis tik mulki, ka winsch nebuhtu apdohmajis, ka tahdā daudsumā isdohha wilta papihra nauda drihs tiks peenahkt, un tā tad sawu drukafchanu beidsa.

Aparati tika us Maflawu atwesti un teem pahrohti, kas to wiltu naudu bija laudis laidufchi.

Ap to pafchu laiku labs pulks wiltu 10 rublu-gabalu at-nahza us Maflawu. Schee bija tik fmalki taifiti, ka winu tiks to par wilteem, par nerikligeem wareja pasift.

Schee wiltu desmitrublu gabali leekahs ahrsemes buht taifiti. Tā raksta mineta awise. Ka wittneeli tilusfchi sakerti, to jaw peeminejam fchihs finas eefahlumā.

Ahrsemes finas.

No Berlines. Pahr Wahzijas késara wefelbu atnahku-schahdas finas: Wina laba rohla, kas no noseedsneeka Nobelina bija fachauta, tik tahlu atwefeloufsehs, ka jaw war zepuri pee ūwezinafchanas pazelt. — Nowembera mehnescha beigās Leisars nodohmajis us Berlini dohtees un tad pats walts waldischanu usnemt, kas libds fchim stahw wina dehla, trohnamantineela rohla.

Rā daschahdas awise fino, tad Berlinē fahf baibitees, ka Berlinē tahdi nemeeri ne-iszelotees, ka tas preefch 30 gadeem (1848tā gadā) notika. Lai tahdi nemeeri newaretu iszelotees, tad teesas un polizeja wifas wajadfigas rihlofchanas un sagatowofchanas isdara, jo nemeeri paſchā fahlfchanas brihdi ir weegli sawaldsinajami. Ja nemeeri zeltohs, tad tee buhtu no sozialdemokrateem gaidami. Bereht war, ka zaur usmanihu un stingribu isdohfees, nemeerus nowehrst. Muhsu laiki dauds nemeerus perina, tapebz ka politikas buhſchanā fchim brihſham tahda apjukufe un famaifita.

No Berlines. Pahr tagadejo politikas buhſchanu kahds Berlines awischneeks issfazijis schahdas dohmas: Diwejadas zenschanahs, tā minetais awischneeks faka, ir tagadejā politikas buhſchanā pamanamas. Weena zenschanahs zekahs no Anglijas un tai ir tahds noluhs, leelwalstis saweenoht pret Kreewiju, it ka Kreewija buhtu pahrlahpuje Berlines meera-nolihguma nofazijumus. Anglia fchahdas fawas dohmas us tam atbalstija, ka Kreewija sawus kara-pulkus ne-efoħt ihħa laikā atħaukuje atpaka (laftajjem jaw finams, tapebz tas notika, prohti tamdeht, ka Turzija sawu no Berlines usslitko usdewumu kawejahs ispildiħt). Anglia ari fchini buhſchanā fastahdjuje rakku, kuru wina pee leelwalstim lađu fe un kura wina taħs uzażina, lai ar winu kohpā fabeedrojahs pret Kreewiju. Wahzija fchahdu uzażinafchanu atraidija un ari zitas leelwalstis to darijusħas. — Oħra politikas zenschanahs ir teesħam preti Anglijas noluħlam un fchi ir meħejama Turzijas leetas famesfeschana, iħpa fchi sihmejotees us Turzijas is-turefchanahs pret Berlines nolihguma nofazijumeem, ko Turzija iħpa fchi zaur to parahdjuje, ka wina sawu usdewumu pret Grekkiju naw ispildiħu, kā ari nofprestoħs semes gabalus naw Montenegro un Serbijai nodewuse. Nu wajad-seja pret Turziju stahħes, lai wina sawus peenahlumus is-pilda un tē nu iħpa fchi Wahzija un Franzija saweenojahs, kas us tam pastħaw, lai Turzija Berlines nolihguma nofazijumus ispilda.

Anglia ar sawu zenschanahs neka nepanahks. Wina jaw daschreis ir meħginajuse, ar Franziju un Austriju saweenootees, bet tas winai naw isdeweess. Jaw preefch longrefes fahlfchanas wina to għibeja panahkt, bet tas ne-isdewahs, tapebz ka Austrija zeeti turejħahs pee Wahzijas. Bebz longrefes beigħfchanas winai tas ne-isdewahs, tapebz ka longrefe Franzija, ar Wahziju weenis prabtis tukuse, tagħad zeeti pee Wahzijas turahs. Tad wehl Franzija ir aifħarha, ka Anglia Biċċar fu eegu wuse.

Jaw Berlines longrefe wareja manikt, ka Bismarks ar Franzijas weetneku, Waddingtonu, labi fatifikhs. Bismarks laikam buhs winam issfaldrojjs, ka Franzijai naw jaħbi stahs, ka Wahzija winai preti stahħees, ja wina, prohti Franzija, sawu eespejju un waru għib pret Anglijas paherwaru Bidu-s-juhrā aifstahwejt. Rā rāhdahs, tad Franzija us Widu-

juhrs Anglijai preti stahfes un ja Anglija fawu pahrfwaru Widus-juhra saudetu, tad ari wina, prohti Anglija, wairs newaretu ar tahdu pahrfwaru Turzijas leetā eemaifitees.

Wahzija ar Franziju tagad Turzijas leetā turahs us weena jela, peekerahs weenai zenfchanai. Wahzija norahda, ka Turzijā tagad leelas julkhanas noteek, kas nebuhtu notikuschaas, ja Turzija nolihguma nofazijumus buhtu isplidjupe, tapehz Wahzija arweenu us tam norahda, ka lai Turzija minetohs peenahkumus isdara, un ka lai Berlines nolihguma nofazijumi tiktu tahdā finā paplašchinati, ka Turzijā reis nekahrtibas un julkhanas beigtohs. Wahzija tahdā kahrtā fawas dohmas issazijufe, ka Tuzejas waldibai waijadsetu Ciropā beigtees. Greekija nentu fawu datu, Austria eelsch Bosnijas un Herzegowinas fawu teefu, Serbija un Montenegro fawu peenahkumu, Kreetwija to, zif tahlū winai tas preeskch drohchibas waijadfigs, wifai Bulgarijai waijadsetu palikt par fa-weenotu walsti, Albanijsas pawalstei waijadsetu atswabinatees no Turzijas wirswaldbas u. t. pr. — Tahs buhtu Wahzijas dohmas, kas ar Ciropas Turziju buhtu darams. Warbuht ka leelwalstis (bes ween Auglija) tahdahm dohmahm peekritihs un ta tad wifai labaki Turzijas leeta tiktu islihdinata.

Tā rafsta augščam minetais awischneeks.

Reis no Berlines finā paſneegdamī wehl peelkſim to finā, ka firsts Bismarks ſchinī nedelā bija Berlinē, lai waretu buht us fawas meitas kahſahm, kuras ar grafu Ranzawu tika Berlinē naturetas. Us kahſahm bija atnahjis Wahzijas trohha mantienees; Wahzijas Leisars un Leisareene bija fuhtijuschi bagatas ſchleinibas.

Tai 7tā Novemberi Bruhſijas walſis ſapulze fahk fawas fehdechanas.

No Romas. Nefen wehl atpakał mehs ſinojam, ka starp pahwestu un Wahzijas waldibu farunaschanahs beigufchahs un ta tad nekahdas zeribas us islihgſchanu ne-efoht; bet tagad no Romas atnahkuſhas ſinas, ka pahwesta waldiba atlal ar Wahzijas waldibu farunaschanahs uſfahkupe un ka us islihgſchanu waroht zereht. — Waj ſchahdas ſinas par pateefahm israhdiſees, to turpmak redſefim, bei to gan waram fazibt, ka Wahzijas waldiba no ſaweeem prafijumeem ne-atlaidiſees un ja islihgſchanai buhs notikt, tad pahwesta waldibai buhs no ſaweeem prafijumeem dauds ja-atlaich. Waj pahwesta waldiba teefcham to darihs, tas mas zerams, jo winas dīshwes pamati reis ta nodibinati, ka winai ſinatnibas gaifmai un prahta brihwibai preit jakaro. Bet lai ari buhtu ka buhdams, tad tomehti no wifa ta redſams, ka pahwesta waldiba rauga kaut ta Wahzijas waldibai twotees. Ultra-montani atſinuſchi, ka naw wiſ weegla leeta muhsu laiku genteeneem pretotees.

No Spanijas. Pahr to noseedsneeku Oliwu Mukafi, kas us Spanijas kehninu ſchahwiſ, mehs tagad waram ſchahdas ſinas paſneegt:

Oliwa Mukafi ir Kabras pilſfehlinā Taragonas pawalſtei tai 3ſchā Novemberi 1855tā gadā dſimis un ta tad wehl nebija pilnus 23 godus wežs, kad wifch fawu noseedsigo rohku pret fawu kehninu pažebla. Wina wezakee, kreetni, gohdigi zilwei, kas no fawu ihpafchuma eenahkſchanahm dīshwo, atrobnahs turpat, kur ſenak, un ſtahw wiſ ūtai apgalba labā gohdā un flawa. Oliwan Mukafim ir tſchetras mahfas un weens jaunaks brahlis, wiſ peeklahjigi un gohdigi zilwei.

Wezakee gribēja Oliwu kreetni ismahziht, nodewa winu ſkohla, kur wifch bes waijadfigahm ſinachanahm wehl mahzijahs Spaneefchu un Latīnu walodu; bet winam beidoht mahzijahs ſinachanahs apnikna, atſahja ſkohlu un ſahla kahdu amatu mahzitees. Papreefchu wifch mahzijahs par bilschu-zirteju, tad par grahmatu drukataju; bet abus amatus ne-ismahzijahs, winam peetrubka pazeetibas. Wina wifai mihiakais darbs bija, rakſus un awies laſiht, kas ſozialdemokrati dohmas aiftahweja. Kahdu laiku wifch pamehginaja ar ſemkopipibu nodarbotees, bet ſemkopipibu wifch wehl ahtakti atmeta, tapehz ka winam us ſemehm truhka tahs grahmatas un awies, ko wifch miheja laſiht. 1872trā gadā wifch eestahjahs ſaldatōs pee kahda wirſneeka par fulaini. Up to laiku bija Karliſtu dum-pis. Kahdā kautinā ar Karliſteem Oliwa, fawu wirſneeku aiftahwedams, israhdija duhſchu un drohſchibū. Kad wina wirſneeks minetā kautinā krita, tad wifch no kara-deenasta iſtahjahs un nogahja us Taragonu, kur wifch muzineeku amatu pee kahda meiftara mahzijahs. Wina darbs bija labs, tikai wifch lehni ſtrahdaja; turpreti wifch uſzichti laſija un dauds dohmaja. Pa to ſtarpu wifch bija eelaidees ar kahdu deenasta meitu, kuru winam wehlak gohda pehz waijadjeja apprežekt. Zaur ſcho prezefchanohs wifch ar fawu familiju ſanahza naidā. Lai fawas mahjas waijadſibas waretu apgahdaht, winam waijadſeja wairak ſtrahdahat un ta tad maſak wareja laſiht. Wifch ſcheljolahs par puhlineem un par knapibu un nereti tahs dohmas ifazija, ka pats few dīshwibai galu padarifchoht. Deenu pehz deenas wifch palika wairak noſklumis un klufaks. Diwi deenas preeskch tam, kad wifch Taragonu aiftahja, wifch palika jautraks. Septem-bera beigās wifch nobrauza pee fawa tehwa us Kabras pilſfehlinā un tur no tehwa isdabuja kahdus 40 rublus zela-naudas, ſazidams, ka wifch darba-deht braukſchoht us Al-dſcheriju (Aſtrikā). Wifch pahrdewa fawas amata-leetas, at-wadijahs no fawa meiftara un no ſaweeem amata-beedreem, zi-teem ſelleem, ari ſcheem ſazidams, ka us Al-dſcheriju braukſchoht. — Taragonā wina ſamilija winu pawadija lihds bahnuſim un redſedama, ka wifch ar Walenjijas brauzeenu aiftbrauza, wina dohmaja, ka wifch pa Walenjiju us Al-dſcheriju aiftob-dahs. — Beidoht wehl jaſeemin, ka wina wezaki, to behdu ſinā dabujuschi, ir palikuſchi ſlimi un leelās behdās nogri-muſchi.

No Sarejewas. Kā no tureenā ſteek ſinohts, tad muhamedanu augſtmani Herzegovinā un Boſnijā eefneeguſchi lubg-ſchanas rokſtu pee Austria Leisara, kurā rafsta wini lihds, lai winus atſwabinajoht no Turku baſnizas wirſwaldbas un atlausoht wineem paſcheem fawu tizibū kohpt, fawas baſnizas un ſkohlas eetaſoht un beidoht wehl lihds, lai wineem ſohdu par nemeeru zelkhanu atlaiſchoht. Austria Leisars ſchahdu ſohda atlaiſchanu jaw apſohlijs.

Iſ ſchihs ſinas redſams, ka muhamedani pat fawai Turzijas tizibas pahrwaldbai wairs ne-uztahs, jo zitadi wini ne-luhgtu, lai winus no fawas tizibas galwas atſwabinatu.

Tiziba tā ſakoht ir pee Turku walſis tas ſtiprakais pamats, kad nu ſchis pamats fahk ſchlohbites, tad gan jaſala, ka wifa Turku walſis iſirs.

Medineeka atgadijeens.

Biju weens. Mani medneegibas-beedri bija no manim prob-jam aiftahjuschi breescha pehdas uſmelleht, kuras tee deenu preeskch

ram dohmaja usgahjuschi. Prezigs jahju gaischā rihtā zaur meschū, pa kura beesem sarem faule rohtajahs. Pehz stundas laika aijstilu pehdigi pee llijas weetas un eeraudfiju sawā preelschā masu esaru. Bet azumirkli ari peetureju sawu sīrgu un nolehzū, jo eeraudfiju oħtrā kraftā weenu buku ar diwī maħtitehm, kas bija atnahluschi dser. Wini israhdiyahs trefni un stipri, un man eelabrojahs waren, weenu waj oħtreu no teem lohpineem nospert, un tad wehl eedohmajohs, kas par johleem, tad toħs zitut wareschu ißmeet, no kureem wehl ne weena schahweena nebju dsejjs. Sawā preelschā esara malā pamaniju masu laiwinu. Tik fo lohpini bija manin atgħiesu fletta minn ħażżeek, tad mans sīrġs bija preefets, es laiwinā un pahri. Tikklihs lee man aktol bija pa schahweenam, spraqha mana bise un buks quleja paċċau. Wirms tam ilu kah, tas jaw bija beidsees, bet flinti man oħtrreis noxlatħoja un nu tik abjhah maħtitehm pakal ween dabju noxlattee. Buku użżejhliś mugurā, noſleepu liħds laiwinai un pahrwedu to u oħtra krafta. Gribedams dulu preekebinaħt pee fegleem, isdixiħu isħabom. Schigħi uswellu gali, ta-deħħi la schinis mesħobs no usmahħschahs deesgan newar bukti droħfħas, tē eeraugu ppepeschi no aqgstħas saħles leelu gumfu iż-żelamees, un manā preelschā noxlabħas wiċċa sawā aqgstumā pellek isħażiż. Sajutu wina īnuka dwasħu sawā għim: tas spraufla ja un loħs krafta ar soħbeem. Mehrkeju, kaut gan ar pulloku fiddi, jo u wiċċam sawahm medisħarahm nebju fħod neganto sweru wehl redsejjs. Laidu waħda, bet nebju wis mehrkej is-żewġ, bet uż-żewġ fiddi, un ar weenu leħżeen u tħalli għażiex. Metad wehl nebju sawā muħsħa taħdu pat drebuli zaur fawweem loħżekkem fajtnejis. Pistoles man nebija, ne pat nascia, jo jaħtieks buhdams biju tik palidees u sawu sħinti. Mans sīrġs bija wehl ppefsets: ka tad tam bukti warejis mugurā u stiġi un ar to ißbeġt? Mu behgħschana no pellek laħscha ir-ne-eespejħjama, un weens speħ-reens ar eerohscha resgħali bukti u f-ċċu fmaddien-kaufu ma tħalli, ari ka labi bukti non ġenit. Weenigais tas atlila, bija paċċekptee ajs laħda loħla, un warbuħt man isdewahs uż-wina uſħaqħpt un tā no loħla uż-żokku leħkat, kamehr manu bħa-sħanu leħġeri isdixi. Pa brihtineem tas apħażjhahs it la gribedams apħdmatees; weenu taħdu briħdi ewweħrodams ajs-kriekju ajs zista loħla. Winsħi pakal, un fħo reiħ tas mani trenkja ja kħadu puxxu reiħ ap to loħla un ar sawu kettu man ari ween eis trahpija par galwu, bet toħemm tam ne-isdewahs mani uswareħt. Lihkums, kas swerħram jaġiet, bija dauds leelaks par mani, tas ween mani tik isħaqħba. Sinjalu la biju taħtu no leħġera un ka beessas mesħas ir-manat fuksħanai netku taħtu zauri speċċees, bet bħawu tomehr no wiseem meeħas speħleem. Nekħħda atbilda. Manas doħmas tik-weeniġi ap to għieġi, la waretu weenu no teem iċċewjeem foh-seem fassneegħt, uż-żi uſħaqħpt un no tureenes uż-żahbi schaut. Lafta jaġi it parejji sinħas, ka pellek laħzi now nefahds laħ-pejjs. Bet f-ċċiħi droħfħas stikki biex par dauds bresmu pilns; jo tik fo biju no weena loħla atħażżeej, tad tas bija man tuwu il-ħalli ppe-paħġi, un pirms ka biju loħla, bukti tas mani fatweħris ppe-kaħħajm. Ta biju fassneġħi festo, sejtito un aistot loħla. Winsħi bija arweenu tapis piktas un wina neganta fuksħanu d'sejjen-jeħha man aufis. Bet es arween wairak peflu; es to wairi ilgi newareju istureħt un mani pahrwareja nahwex bailes. Pee tam tik wareju uż-żi schigħlalo groħfida-meess no wina atgħainoħħes. Tē paħażżejhs ppepeschi uż-żau, un pamaniju, neganti nobħżeex, ka nebju wis ppe-leħġera klaħxa naħżiż, bet arween taħla kalkkien. Daxxus azumirkus ju-ħoġi wifus speħħlus suħħdam. Kas mani tagħad wareja glaħbi? Usluhloju siħwi drukgo taħbi un jaw juhtek wina kettas, la

tas manu meesu ploħsija un pee ilgi ppeezeesta kumosa atspirdi-najħas. Lahži isħabs ne fo saudejjs no speħħa. Winsħi du, mi ġi mani u fiskatja un trina briħscheem soħbus, it ta man gribedams teift, ka es wina laupi jums. Un man biha jaħafha, ka wina m-taħbi. Usluhloju sawu eeroħzi un weħlejohs, la towaretu laħdeht. Tik fo apneħħmees, phee nahloħħas aplaħrt fressħ-sħanahs to meħġinacht, tē winsħi għażiex man wirfu. Skrejji aplaħrt loħlam, ween-din-ix-xebi. Man wajjadseja wifu sawu speħħu, lai waretu weenu kahju oħra tħallu pakal pawill. Winsħi apħażjhahs żettur reiħ. Es nu leħru peħġi sawa pulvera roga. Bet taħi pafċha azumirkli għażiex mans eenad-nekk aktol man wirfu. Il-linte man wairi nela nedereja, wina smagħiex bija dauds phee tam-piċċali hawni kollha, apneħħmohs to noswest. To padariju un jutoħs weegħla. Lahži is-ħarragħahs no flinti, ka tit ween waredams. Winsħi ni-ixgruħha sawadu halik, kohdu pprelf schweħi nela neħbi dsejjs, un skrejha mani pakal. Paleezees nogħiżohs pilna garum phee semes. Niżżeheru sawas ażiż un no puhħoħ is-paħħ. „Deiros farga mani!“ Minn wairi speħħa neħbiha. Pat ka ari buktu użżejhli, neħbuħtu wairi warejhs street. Uz-mieli man eesħħawwahs taħbi doħmas, laħži mani tureħha par-nomiruħi un tadeħħi kollha ne-aħħiħ. Bet tikkorħi kā ġi ween kustissek, winsħi flups man ġekkul. Biha gara fahpigia zibni-sħanahs, to zibni-johs. Bet no manna eenadnekk pużes bija wiċċi llusu. Kur tas bija? Waj winsħi tik fużi mani apsargħa? Klaħżejhs ušmanig, bet nedidreju it nela. Skieħi nabiex-ħailes newareju wairi il-għaliex is-żeżeest. Labax pafċu nabiex. Pażżeħħli sawu galwu, apħażiħu aplaħrt, ja labo, ja freiso, bet no laħs-sħa ne ġimħas. Pag, tē lo dru flu is-dixi tuwnej phee sawas taħbi. Pażżeħħli galwu aqgstaku un apħażiżes aplaħrt, noxfli-hdej tħad no preeleem pahrnem tħallu aktapak. Tē qlejha negantais — uż-żejjem, sawas leelħas kettas peħġi mani is-steepis, un leela aš-šu straume pluħda is-żewġ mutes. Niżżeheri daħħas minutes, kamehr man bija deesgan speħħa użżejjies. Peħ-digi uż-żabbari uż-żabbari tħalli is-żabbari uż-żabbari tħalli is-żabbari. Winsħi nebija tatsħu wiċċi warejhs to schahween pahrzeest. Noxheħħohs fakraħi speħħlus un dru flu atpuħħees, għażi phee esara, kur sawus draugus oħra krafta mal-ħalli uż-żabbari, bet wedu toħs teeffħam phee laħs-sħa, tur teem sawu fastapsħanohs iż-żabbari tħalli uż-żabbari tħalli paxiżi. Lohde bija eespediex labajha plau kien. Winam gan pa wiċċi tu loħlu bija teżżejħas aš-šu, kamehr plau kien ppeplidju fuċċa ar-ashu, un bresmu steneshan wina nabiex paħġi. Nehgeris, kas mums bija liħda, ap-leejn ja, la tas tas leelħa laħzi, ka tas jekk redsejjs. Meħ-s pahrneħsam laħbi uż-żabbari, kur tas ar gawileħ-ħanu topa għadid. Bit reiħ ne-efnu f-ċċu noti kum uż-żabbari uż-żabbari tħalli, kamehr jaġi is-żabbari uż-żabbari. — Ahħa tagħad gut tē sem manha kien taħbi. —

J. R.-ns.

Sina pahr uſſaulteem Riga.

Gertrudes-baħnizā: mahleris Jakob Matschus ar Libbu Jeħġi, d'sim, Zurjiet. Unteroħżeeris biki nekkli kriekjahn Zeclava ar Lawiħi Sible. Unteroħżeeris atħawniex Jakob's Kaumann ar Eli Dor. Sofiċi Hartig. Kaleyju sellis Jakob Swiħkul ar Sofiċi Mariju Kannerer. Korpnekku sellis Joh. Kaul ar Nataliżu Berl.

Jesus-baħnizā: ministerials Inte Aħsberg, ar Libbi Oħsol. Alfred-Pawlows ar Angeletti Birring. Fabriku stradnekk Anns Sonnberg, nosaults Dubber, ar Karolini Manters. Juris Schmidt ar Mariju Oħsiling. Gimermanis Jahn Wihħsne ar Kristini Leeping. Korpnekku Johann Grebst ar Mariju Witten. Kalkkien Jahnis Kahrill ar Linu Buks. Stradnekk Jahnis Oħsols ar Mariju Silling. Delssejla eerehdni Magnus Johann Reidel ar Mariju Barbaru Christmann. Saluds Karl Klawit ar Edu Lairing.

Jahnu-baħnizā: zimermanis Juris Gintaj ar Annu Schumann. Stradnekk Anns Peterjohn ar Gertrudi Karolini Frbe. Kaleyjs

Peelikums pee Mahjas weesa № 44, 4. November 1878.

Pehdigais brauzeens.

Vahr tumfcho, no kalneem aprinkoto esaru bija flaita wafaras naktis nometusehs. Mehnehs speegelejahs lihds pat meeriga uhdena dibinam. Laiks bija rahms un esars lihds-najahs leelam speegelam. Apkahrtnes eedsihwotaji guleja sen solda meegā, jo netahlu no esera atrasdamahs bašnizas pulstens weenpadsmito stundu patlaban apšita. Tomehr wiſi neguleja, jo lahdas weefnizas lohgs aldarijahs un zaur wiſi jauns, medineelu drehbēs gebrbees wihrs iskahpa. Tas bija Ferdinands, jauns dailineeks, kuru wiſas jaunawas par flaito Ferdinandu fauzā un kufch jaw ilgaku laiku lihds ar faweeem lihdsbeedreem tanī apgabala strahdaja.

No mescha atſlaneja pužes brehfschana, bet Ferdinands us to nepatihkamu balsi nellauſijahs, jo uhdens eserā eefahla lehni plihfscheht un bultas ahtrumā masa laiwina malai tuwojahs. Ferdinands ar weenu lehzeenu atradahs laiwina un ar weeglu rohkas meteenu airtajam ſihmi dewa, lai lehni atkal eserā eefchā brauzoht.

Airetajis nebija masak flaitis kā Ferdinands. Wina melnas azis ſpihguloja kā uguņigas swaignes un wina kruhsaine mati patihkami vahr plezem karajahs. Puſcha meeriga, poſchapinoſcha iſtureſchanahs lika wina moralisku ſpehku nomaniht, kaut tas ari til prasts ſemju behrns buhdams, pils-ſehtneku nikus mas paſina.

Klusu zeesdami abi us preekſchu brauzā, un flaitais Ferdinands usmanigi ſawam mehrkum preti luhtojahs. Airetajis interpreti ſawas tumjchas azis behdigi bija us ſawu beedri pagreesis, un likahs it kā wiſch tahs paſhas no Ferdinandu newaretu nowehrſt, kā kā Ferdinands to pehdigi ee-wehroja.

„Ko tu mani tā usluhlo, Andrei?“ — wiſch prafija.

„Atbildi, bet pateefi un uſtizami, jo es tevi ſwehtas jumprawas wahrdā prafu!“ atbildeja airetajis. „Saki manim, ko tu tur oħtrā puſe til wehlu un poſlepeni dari? Ja ſawu wahrdū nebuhtu dewis, tad ſchowakar tevi ne muhſham vahri newestu. Us preekſchu us mani wair ſezere!“

Dailineeks Andreju ar augſtprahtibu usluhloſams, mehdija: „Laikam gan ſemnekeem no manis ko ptahpaht gribi!“ „Un ja wiſeem ne, tad tomehr gan Leijsemneekam!“ — tas wehl pefazija.

„Ja, pateefi us tureeni!“ — atbildeja Andrejs.

„Dohmaju, tawa atbilde ſkaidri rahda, ka par welti ne-efmu hibjees, tevīm pee lahda flifta darba palihdsigs buht.“

„Kā warī mani tā nizinah!“ — eefauzahs dailineeks. Un duſmu pilns, tas ari rohku us ſiſchanu pažebla.

Andrejs airi bija nometis, un meerigi Ferdinandam preekſchā ſtaħweja. „Sit tikai, Ferdinand,“ — wiſch teiza, „sit tikai un pеeleez taweeem launeem darbeem wehl weenu ſlakt. Ja es gribetu tikai weenu foħli ſpert, tad maſ azu-mirkloſ meħs abi Deewa preekſchā atrastohs, kas pateefi fin, waſ tevi ar faweeem wahrdem nizinu. Bet eſi meerā, Ferdinand, tu fini, es ne-efmu jauns un tevi pateefi labprah eeredsu, jo tevīm naw flifta ſirds, lai gan tu jaw launus ġelus foħz eet. Es gribetu gan, ka tu ilgaku pee mums paſliktu! Šemju gaifs tawu peena-għimi fahrtinatu un tawu prahtru us zit u ſiħġi, nela us to noschelħo jamu mahkflu,

nabagu meiteni lahdinaſħanā eekest un us wiſu muhſhu nelaimigu padariht.“

Andreja balſs drebeja, kad wiſch to runaja, un tas dailineekam rohlu preti ſneedsa, lai tas eeffstu. Ferdinands airi taħlu eserā aiffweeda un miħligi beedram rohlu ſneedsa.

„Bet Andrei, pee johda, kur taħdu brangu runu dabuji?“ — tas puffajuzis eefauzahs. „Tew waijadfeja mahjtajam tapt, bet ne wiſ laiwenekam. Manim jaw ne prahṭa now nahjis, taħdu meiteni nelaimigu dariht.“

„Wehl labaki!“ — eefauzahs Andrejs. „Tad greeſſimees atkal un eefim pee meera, kā wiſi goħdigħi laudis.“

„Laikam ne-efi pee pilna prahṭa, Andrei! Nu jaw gan-drihs galā eſam; fanem duħſchu. Pee gulefchanas mums wehl abeem deesgan laika,“ — Ferdinands fazija.

„Waj ta tawa apfohlifſchanahs, kuru nupat newainigu meiteni labad dewi?“ — duſmojahs laiwenek. „Redi, kahds tu eſi! Taweeem wahrdeem nemas newar tizeht, un ja tu weenumeħt tā darifi, tad wiſi goħdigħi laudis tewi eeniħdehs.“

„Bet faki jel, Andrei, waj tad par nelahgu wezi eſi vahrwehrtees? Kas tad tizibai un eenaidam ar manu brauſhanu vahr ſeru par datu?“ — tā Ferdinands.

„Nu, tad faki man, kas tew tur darams?“ — jautaja Andrejs.

„Nu redi, Leijsemneeka Bertina man labi patiħ. Iahna deenā es winu pirmo reiſi redseju un tapehz tur labprah no-eimu. Wina mani ari eereds un jaw dasħu labu nakti eſam fatikushees. Kas wina par flaitu behru! Un kahda dweħfeles newainiba, Andrei, kahds leħns, miħlfs meiteni! Kas pee fchi engela apgrēktoħs, tas naxx weħris, ka Deewa miħla faulite to wiħl apfpiħ, to lai debefu laħsti trahpa, kā taħdu no ſemes apakſħas zehluſħoħs launu garu! — Bet fchihs paſaules behrns fchi ſweħto newainib u neewainohs, jo winu Deewa engeſi paſfarga!“

„To lai debefu laħsti trahpa, kā taħdu no ſemes apakſħas zehluſħoħs launu garu!“ — puſdirdami Andrejs pak-tur runaja.

„No manis Bertinai naw ko fargatees,“ Ferdinands atkal eefahla. „Tizi, Andrei, fchiñ jaunka nakti es newaretu neħo meliħt un pret tevi williġs buht. Es tikai gribu Bertinu atkal redseħt, un ja manim ari par weenu azu uħmeſhanu no winas filajahm aqfinahm buhtu jamiristi, tas teeħħam nebuhtu grubti. Bet klauſees jel taħla! Leijsemneeks ari mani labprah eereds un dasħu labu puſdeenu jaw eſam treeku fchi kā wezi draugi. Bet kapebz taħds behdigs iſflatees, Andrei? Waj fini taħdu meitixu wehl, kuru ar Bertinu waretu falihdsinah?“

„Stahsti tikai taħla, Ferdinand,“ — Andrejs fazija.

„Nu, redi,“ — tā Ferdinands, — „tā es jaw ilgaku laiku Leijsemneekos eſmu draugs un pateefi waru leezinah, ka Bertinās miħleſtiba man peeder.“

Andrejs ilgi un dohmigi jauno dailineeku usluhloja un tad prafija: „Waj eſi beidhs ſtaħbi?“

Dailineeks to apleeżinaja ar „ja“.

„Ferdinand, preezojohs, ka ſawu ſirdi manā preekſchā eſi atħlaħħis,“ — Andrejs eefahla. „Kā dohmaju, gribefħana tew ir laba, bet prahṭi, prahṭi tee tevi lohli weegli vahr-ſpeħi. Tapebz apdohma, ka laiżigu un muhſħigu foħdu pats

pahr fewim efi spreidis, ja skaito, newainigo engeliti pee-mahnitu. Apdohma, ka Deews tawu swehrestibu tapat dsir-dejis ka es, un tapehz fargees ari pats no fewim! Tagad gribu zereht, ka tikai newainiga mihlestiba tewi pee Bertinas feen. Bet lo tad nakti pee winas dariht gribi? Waj Bertina un winas tehws ari no ta lo sin?"

"Bertina fin, bet tehw̄s ne. Lew jas̄in, Andrei, ka mehs dailineeki riht no schejeenes aiszlosim un tapehz man no Bertinas ja-atwadahs. Man winai dauds kas ko fazicht, ko ziteem newaijaga dsicdeht, lai launo schkirschanahs brihdi wa-retum weeglaki pahrzeest."

„Un Juhs winas istabā satiksteeš?“ — ar lehni dre-
bedamu balsi Andreis paziņa.

"Sinams, Andrei, winas kluſā iſtabinā. Kapehz tad zi-
tadi tik wehlu pahr eſeru brauktū? Bet nu, uſ redſeſchanohs.
Baglaba ſcho noſlehpumu tikai preeſch ſewis!"

Schohs wahrduš runadams dailineeks no laiwinas isleħza
un tuwejōs kruhmōs eegahja, pahr kuru galohthnehm Lejjsem-
neeka mahja pažeħlahs. Andrejs palika esera malā feħschoht.
Ažis ar roħkahn aifslahjis winfch gauschi raudaja. Stipris,
seedorħchais jauneklis, winfch raudaja, winfch raudaja ruhtas
afaras Bertinas labad.

„Tik taalu tas ar Bertinas ir nahzis,” — wina luypas tschuksteja. „Wina fawa tehwa firmohs matus aismirst un nakti ar jaunekleem fateekahs. Un lad nu weeglyrahtigais pilzfehnels eedrohfschinatohs — bet ne, wintsch pats jaw lohstus vahrt fewim issfazija! — Bet! — Ne, ne, wintsch newar tik weeglyrahtigas buht!”

Ta wiñsch labu laiginu sehdeja, ar behdigahm domahm laudamees. Behdigi tas usleħza un ar aħtreem fohleem us mahju għażja. Nepamanihs tas Bertinas lohgħam tuwojahs, pei fuq leels blukis guleja. Us ta pakahvees tas wiñu iß-ħinna wareja pahrfkatiħt, bes ka to kahds no ekkien ħanu. Winġi redseja abus eemiblejus f'ċċoħs karċċa apkamp f'ħan.

Nabaga sehnam sirds gribaja truhkt, un wina fruktim ifspruka dohbjch fahyju-fauzeens. Tagad wixsch pateesi fajuta, ka Bertina, wina weeniga, fwehta, klufa mihlestiba, preeskch wina muhscham bija pagalam.

Bertina bija laitwineeka fauzeneu sadſicdejuſi. „Klau, Ferdinand, kas kas bija?“ — wina eesfauzahs.

"Nekas, mana mihla Bertiaa, tas bija puuhjees brehzeens, tas no mescha atskaneja!" — dailineels to apmeerinaja.

"Puhzes? Al, Ferdinand, mans mihtakais, ta ir fliktā
sīmē preeksīch mums!" — meitene no puhtahs.

Un atkal atskaneja fauzeens, bet miyedamees us to wairs
neflausjiche.

Kā peedsehris Andrejs uz esera malu streipuloja un tur mīhīstā sahē eekrita. Tā wiņš kā mironis palika guļoht, kamebr daisineeka un Bertinas balss to mohdinga.

Dsihwo wefela, dsihwo wefela, Bertina, tu mana falda
bruhste! Behz weena gada atkal redsefimees un tad muhs
nekas wairs neschkirs!" — fauza Ferdinands.

"Lat Deew̄s tevi farga, tu mans dahrgums, mana laime! Al, es ſchö ſchönahs nemaf newaru paneſt!" — Bertina waimanaja.

„Tu eſt man uſtigeta zaur miheſtibas ſwehtako upuri, ta-
pehz gaidi, kamehr uſ muhſchibu tevi pеe fruhtim flehgſchu!“
— Ferdinand teiza.

"Un es zeru us tewis, kā us manas swaigsnes muhschigo
gaičhumi, kura tur pē debesim mīcīs un manu likteni no-
sīhme!" — Bertina dīwaschoja.

Un no jauna ta sawu mihsaku apkampa; te peepeschi at-
spihdeja starp swaigsnehm azis apsibinodams gaischums, un ap-
gaismoja lahdas sekundes apkahrti ar burwigu spohschumu.
Ar waimanafchanu Brtina no Ferdinand rohlahm israhwahs.

"Ak Deewé!" — ta eefauzahs. "Redsi, mana swaigne
no debesim nokrita — un es dohmaju, fa wina ir muhschiga!"

"Es tewim ustizamaks valikschu, neka tawa swaigsne, tu mihsa newainiba," smaidija dailineeks, "jo schodeen pebz weena gada es atkal nahkschu, waj dsihws jeb miris!"

„Miris!“ — lahda bals s auza. Tas bija Adreis, tas uszehlees pee mihledameem nabza.

„Es tas esmu, draugs!“ — winsch runaja. „Pee esera ir nepatihkami un puhzes zaur fawu blaufchamu nedohd meera. Laiks manim bija gaesch, garaks ne ka jums istabā. Bet kad swaigsnes no debesim kriht, zil dauds ahtraki zilweks tad newar kriht. Klau, waj nebija atkal puhzes biehlfchana? Waj sini, Ferdinand, nahwe wiſumihlaki laimes-behrnus few lihdsi nem, tapehz ari es faku: miris, warbuht miris!“

Abi mihledamees istruhkahs. „Bet Andrei, mihlaais Andrei — —

„Meerâ, Bertina! Ferdinand's un es, mehs abi eßam usti-
zami sehni, schihs nahts noflehpumu neweenam ne-isplahpaßim.
Boßam klußi, til klußi fa kaps. Saki, Bertina, waj eßi
kahdu eserâ flischkußhu wehl runajohi dſirdejußi?“

„Bet Andrei, fo tas noſihme?“

"Meerigee laudis esera dibinâ, tee nedfird, nereds, neruna
un nejuht, ari tad ne, kad tapat noteek, kâ schonakt, kad
swaigsnes no debefim friht! Bet nu schikratees! Ferdinand,
dohd winai pehdigu muti un tad prohjam leelâ — swesjhâ
pa faulê!"

Wehl reisi dailineeks mihleto meiteni sawās rohkās fleshsa — lehns „dīshwo wefela” un winsch steidsahs us esera malu, kur jaw Andrejs ar laiwi gaidija. Ferdinands fchurpu braukdams bija airi aissweedis, tāpehž aireht newaredams laiwa no sehdees, dūlās dohmās noarima.

Esera widū atrohdahs wehl schodeen flints, ay kuxu uh-dens breefmigi rinki greechahs. Ta bija laiweneekeem bih-stama weeta ua latris no winas fargajahs, jo kurefch tur tuwojahs, tohp no wilneem besdibinā eerauts.

Us še nesaimies weetu Andreja stipras rohlas vadīja. Dailineeks veepeschi no dohmu-fapneem pamohdahs un wina azis eeraudsīja mas sohlu tahlumā bihstamo klinti, ar trihs mesneem nesaimies frustēm.

"Deewa Runga pebz. Andrei, gres nohst, jeb mehs buhſim pagolom!" — ofſkaneia baſilică ifſam-ihană Ferdinandă hofſe

Bet Andreis, sawu airi angstu pczechlis tuhlit aissweeda, ta
ka tas, tahlu us uhdens plihfschadams nokrita. Un daili-
neeka preefschâ nostahdamees, tas ar breesmigu balsi sauza:
„Kas pee fchi engela apgrehkotohs, tas naw wehnts, ka
Deema mihsa saulite to mehl anenishd to lai deheku labhi

— Zilweks tu pats fewim spreediumu eft deewis — Deewis
lai ic tem un man schellos foheis!"

Breefmu pilas gruhdeens, breefmiga zihnischanahs ar tra-
kodameem wilneem — un wiss bija pagalam; teem no esera
malas, fur Leijsemneela mahja stahweja, atskaneja hailiga
waimanu bals.

Dhtrā gadā, tanī pāschā naktī un stundā, kad laiwa pē
llintī fadausīta tapa, nomira Leijsemneeka nowahrgusi meita
Bertina. Daikteris gan dohmaja ar delamo kaiti, bet nabaga
meitene neweenam fawu kaiti nebija stahstījusi.

R. Matschernecks.

Trihs rubla qabali.

(States, Nr. 43. Beiges.)

Nemeet s̄chohs diwdesmit peezus kapeikus, lai jel wiñsch par teem maiſiti nopehrk, wairak man tagad naw, es strah-daschu zauru naakti pee ſpehlitehm, un tahs rihtā pahrdohſchu, tad man buhs aſkal wiñam ko eedohit."

Masa Greetina peetezeja Jahnitum klah, un dewa diwi
kringelus, luhgdama, lai tohs eedohdoht tehwa brahlim, jo
pate jaw pusdeenu efoht pa-ehdufi. Bet Lehne aifslahja fa-
was azis un gauschi raudaja, jo tai nebija nekas, ko doht.
Us reis panehma wina to dseefmu-grahmatu, un ne wahrdi
fotizifusi, istezeja laulkā. Behz desmit minutahm preeziga weenu
rubla gabalu eenesa, un to Jahnim dohdama fazija: „No-
nesat to, zeenigs fungs, muhsu tehwa brahlim, tad winsch
buhs no parahdeem wałam, to dseefmu grahmatu es kaimi-
nam nobewu, rihtā es atkal iſaemſchu, jo tad wairak fa ru-
buli atkal dabuſchu.“

„Das wiss ic labi, behrn; bet fur tad yehz juhsu tehwa
brablis valis?“ Kahnis waizaja.

"Lai nahk pee mums! Lai nahk pee mums!" fauzā
Jahnitis ar Lehni reisā. "Mehs winu apkohpsim, un mihestā
feenā winsch warehs muhsu qultā quseht."

„Bet wünsch ir wegs keepſcha un duſmigſe,” Jahnis fa-
zua. „Lai wünsch labaſ turpat paleek.“

"Ak nè, ak nè," tee behrni fazija. "Winisch nedufmosees; fo tilk wiatsch gribehs, mehs pallaufigim, eesim tilk, mihijs zeenigs fungas, tublin winam pakat."

Jahnis H. no preeka firdi kustinahts, Lehra fawās kules, un pirmak Greetinoi pilni sauju dukatus klehpi eebehra, tad preefch teem diweem, selta, sudraba un papihra naudu us galda preefchā lika, ut fazija: „Es jaw fcheit eßmu, behrni.“ Tee nabadsini istruhkuſches no galda atlaabpahs. „Waj juhs wehl neßaprohtat?“ Jahnis waizaja. „Es jaw eßmu juhſu tehwa brahlis.“ Nu bija redseht to preeku, wiſi apkehrabs winam apkahrt, ſkuhpſtija winam rohkas gan ſmedamees, gan raudadami. Jahnim ari preeka aſaras us ſimo bahrsdu noriteja. Winſch eeraudſija ſawu uſtizigu ſulaini Pedro aſi durwim ſtabhwam, tam winſch fauzja: „Rahz eekſchā, tu uſti- zamſ gohda-wihrs, ar melna ahdu un selta firdi, un ſkatees, fur preeks un miheſtibā mahjo.“ Pedro eenahza un lihds ar teem behrneem fmehjhahs, raudaja, lehkaja; tad fazija: „Nu, maſa, wairs nebraukſim us Ameriku atpakal, dſihwoſim fcheit pat laimigi, pehrkat nu to leelo akmira mahju, ko juhs jaw gribejat pirkł; Tums ir ſelts deelgan, un pilns kugis ar daschabahm dahrgahm prezhem.“

"To es ſchodeen novirſchu," Zahnis fazijs. "Un rihtā

ſawas mantas no ſuga iſlahdeſim. — Nu behrni, apgehrbjatees, un eefim us zitu dſihwolli, juhſu leetas un mantas gan pehz dabuſim, tu tik, Lehne, ſawu dſeefmu-grahmatu nem libhs; un nu eefim."

Tad to naudas gabalu, lo Lehne bija dewust, veelika vee
teem diweem, fajidams: „Triž leetas kohpā ir arweenu
labas. Tas pirmais ir no skohpibas, tas ohtcais no taisfnibas,
tas trefchais no mihestibas zehlees, preefch kam es lilkchu
selta dohfi pataifist, ut to lai muhsu familija us muhschigeem
laikem paglaba.“

Nihtā tapa tas leelais trikāmāstu kugis išlaibets, un ta
preze uſ Zahna H. jauno dīšhwolli aizvesta. Visti pilsfeht-
neeki brihnijabs par tik dauds dahrqahm prezehm.

Kad Luidis to dabuja dsirdeht, tad ar steigshau puf tezedams gahja sawu wezo brahli Fahni apmekleht, zeredams ar lischlibu winaam peeglauditees; bet Fahnis winu pee fewim klahrt nelaida, issuhltja winam zaur sawu melno fulaini weenu naudas-gabalu un lika fazih: „Es nabageem wairak nedohdu, tas ir wehl jauns un wesels wihrs, lai eet darbu strabdaht.“

Ludis no eefchigas apsingchanas un launa ta fasfka-tahs, ka to naudas-gabalu ar sohbeem fakohda. Mahjads pahr-nahjis ka nelabais dausijahs, fasita fawu fulaini un deenesta meitu, kapehz wini to nesinajuzchi, ka Zahnis tahds bagats, jo nu wina manta buhschoht Kahrla behrneem par labu, un es neko nedabuschu." — Ta ar duftmahm plohsidamees, dabuja fchlaku un bija us reissi pagalam.

Teem, sam winsch maises kumofu leedsa, tee nu wifu wina
mantu dabuja. Jo kad zitu mantineeku Ludim nebjia, tad
tapa wina manta Kahrla trihs behrneem isdalita. Jahnis
H. lika winus wizus fkhollä labi ismahziht. Pebz Lehne un
Greetina tapa pee leebleem wihireem isprezetas, un dabuja leelu
vuhru lishds. Wina krustdehls palila wina mantineeks, un
hiig pebz tas leelakais kaufmanis tai vilsskefta.

Bet kur Jahnis H. to bagattbu bija dabujis? — Kā jaw lasitaji sin, winsch brauza us Brasiliu satwu laimi mēleht. Bet tas lugis tapa no wehtrs pee Brasilijs kraasteem fadausihks. Ziti matroschi tuhlin nosflihka, ziti pee galdeem un plankahm peekehrufchees tapa prohm nodsihti. Lā ari Jahnis pee weenas plankas peekehrees tapa no wiineem malā ismēsts, tur wian mescha Indijaneeski mas dīshwu atrada, tee wian vahrneka tōwā būbdā, un kohva, libds wiefels tapa.

Kad wiſſch nu nekur nesinaja eet, tad wiſſch pee teem meſchoneem valika. Ar teem tohpā uſ jakti eedams, wiſſch at-rada weenā uye ſelta grandus. Tee meschoai to mehrtibu nepaſtna un lihdeſja wiſnam daudſ ſalaſiht. Behz aſtioneem gadeem peebrauza kahds fugiſ, kaſ gribuja priſchu uhdeni da-buht. Kad ar ſawu ſeltu wiſſch nobrauza teem fugineekeem lihds uſ Nujorku un wairak ka 20 gadus kuptſchodaſees pa-wadija. Kad nu wezums wiſſu ſpedahs, tad vahrdewa ſawu namu un brauza uſ ſawa tehwa pilsfehtu atpakal, kuc ar ſa-weiem brahla behneem mihligi un preezigi lihds muhscha ga-lam kohnā uadſihmoig.

To stahstija L. pilseftiā wezais sveijneeks Andreisohns, jo
wina tehws efoht jaunās deenās pee Zahna par kutscheri
deenejīs un to selta dohī ar teem naudas gabaleem redsejīs.
Wehl tagad efoht H. familija kā bagati kaufmani L. pil-
seftiā. Wezais Mahrtinsch.

Graudī un seedī.

Mihlestibas wehstule.

Muhſu laikds wifs dohdahs ar apbrihnojamu ahtrumu us preeskhu; bet kad puikas, kas wehl ne pahtarus lahga ne proht, jaw fahk mihlestibas wehstules rakſtīt, pat us prezefchanohs dohmaht, tad gan galwa jakrata.

Nefen mums preefuhitā schahda wehstule, so laikds 14 gads wegs sehns rakſtījīs sawai mihlakai, kahdai labi peedſiwojuschi meitai. Winsch rakſta tā:

Manā mihlā firdepukite! Es tevi mihleju par wifū dſihwibū un ja tu man gribi atstaht, mihlā muschin', tad man ſchi paſaule tikpat kā nomiruse. Kad man ſchāt grehku paſaule neweena nāw, kas man preeku paſneeds. Jo tu man eſi tas weenigais preeks, kas mani war ſchinī paſaule laimigu dariht. Us tevi es leeku wifū ſawu zeribū, mihlā muschin', jo es redsu, ka gruhti ir, kad man weenu deenu bei tevis jadſiwo.

Kad tew luhsu, mihlā muschin', neduſmojees tik lohti un turi us mani zeribū tā kā lihds ſchim eſi turejuſe, tad es wareſchu ſozicht: nu mans preeks reis ir rohkās nahjis! Mihlā muschin', es tew luhsu, ka tu man iſteiku, kas tew us firdi gut; jo es redsu, ka tu lohti behdigā israhdees, kas lohti mani apgeuhtina, ka man ſchāt paſaule dſihwoht apnizis. Tāhs leetas deht, tawas flaidras iſſkaidroſchanas pehz es ſewi par lohti wainigu atſiſtu, tadeht, mihlā muschin', peedohſchanu no tevis luhsu un tevis ſcho wehſtuli rakſtu un firdi leelu gruhtumu paſlepeni nefu. Tadeht, mihlā muschin', es tevi mihleju tik firſnigi kā neko eelſch ſchihs paſaules. Kad, mihlā muschin', es tew ſcho wehſtuli rakſtu ar trihzedamu rohku, jo es newaru ſewi apmeerinatees, jo paſaule preefch manim par tuſnesi palikuſe. Kad mana L. ne-noflumſti tik lohti, drīhs naht ta ſtunda ar ſaweenibu, kur tad preezigi un libgſmi wareſim dſihwoht, kad buhſim wihrs un ſewa.

Kad firde mihlā muschin', rakſti man grahmatu atpakaſ, kadeht tu tik noſlumusi eſi. Es paleeku taws tevi firſnigi mihlodams bruhtgans.

— w —

Bilweku andele.

Kurſkas gubernijā notikahs ſchahds atgabijums: Semneeks Itija Adamija apſohlijahs kahdai jaunai meitai, ka winsch to us Tisliſu aifwedischoh un tai tur darbu apgahdachoh. Lai to waretu ifdariht, winsch no zeema-wezaka par 10 rubleem ifgahdaja apleezibas-ſihmi, ka mineta jauna meita eſoht wina meeſiga meita. Šo ſihmi dabujis winsch iſnehma ſelotchanas paſi us Tisliſu. Lai gan paſi us Tisliſu bija iſnehmis, tomehr winsch us Tisliſu nebranza, bet jauno meitu aifweda us Staro-Senaki un to tur pahrdewa par 100 rubleem kahdam Aſlamoſowam. Ta leeta nahts teefas ifmekleſchanā, kur tad meitas saglis ſawu pelnitu ſohdu dabuhs.

Sawads ifgudrojums.

Muhſu laikus waretu ari noſaukt par ifgudrojumu lai-keem, jo wifadas jaunas maſchinās teek ifgudrotas; bet tagad kahds Amerikaneetis ifgudrojis kahdu maſchinu jeb riħku, kas pawifam johzigs ifſlauſahs. Minetais Amerikaneetis if-

gudrojis ſweeſta maſchinī (lehrnizi), kas ir ſaweenota ar harmoniku jeb plehſchinahm. Namehr ſweeſtu dara, tamehr plehſchinās kahdu jauku meldinu ſpehle.

Iſgudrotajis laikam pee ta weza ſakama wahrda „derigs ar jauku ſaweenojams,” buhs turejees un tā tad lehrnizi ifgudrojis, kas ſmuks meldinu ſlandina.

Iswehtiti grandini.

Kahdi wahrdi katra laikā gan ſkan wifjaukati? Tikumibas wahrdi to mutē, kas pehz tikumibas dſihwo.

Kad tu pehz gohda zentees, tad ſchis puflepnais no tevis behg; bet polat tas tew ſkreen, kad tu atlahydamees to neeweheho.

Kad tu Deewam par katr'reiſigu pa-ehſchanu gribetu par teiktees, tad tew nemas ne-atliktu laika, wehl gaudotees par truhjibū.

Ubagu dāhwanas nabagu nepadara; baſnīgā eefchana ne no neka ne-nokawę; ratu ſmehrefchana ne-aiftur; netaifna manta ne-auglojahs.

Kas tew no ahreenes wifū mahzahs, tas gan tas majaſkais enaidneeks, bet leelakas puhles tas dara, kas tew eekſchā dſihwo.

Skohla eemahzijohs daschu ſelta wahrdinu, tomehr dſihwe mana mihlaka grahmata.

J. R.—ns.

Graudini.

Mihlestiba ir ſapnis, kas ar wahrdeem nāw iſtahſtams, bet tikai tam ſaprohtams, kas ſcho laimi pilnā mehrā baudijs.

Mihletajis lihdfinajahs ſapnotajam, tikai ar to ſtarpi, ſadabigi ſapno meegā, bet mihletajis mihlestibas laimi baudijs, ſapno pat ar waligahm azim.

Mihlestiba ir tāhda buhſchana, kas aplaimo un ir dſirkſtele no deewiſchigas mihlestibas zilwela firdi dehtīta, luxa us Golgatas kalna atſpihdeja pilnās leefmās.

Mihlestibu eemantoh ſchāt paſaule ir leelaka laime; winu paſaudeht wifū gruhtala firde-eewainoſchana.

St - fu P - z.

Seeweſchu mihlestiba.

Diwi famihlejuſchees eet kohpā. Mihlakais Kahlis ſaka us ſawu mihlako: „Mihla Annina, rau kur eet mans draugs Janzis. Winsch gan ir krohplis, bet winam ir dauds nau-das.” Tschetru nedelu wehlaki eet Janzis ar Anninu. Krohplis Janzis ſaka us ſawu mihlako: „Mihla Annina, rau kur eet taws Kahlis, winsch tatschu dauds jaunaks par mani, kapehz tu pee manis turees?”

„Mihla Annina,“ atteiz Annina, „tew tatschu labakas ihpafchibas, kā Kahlis.“

Nu ſinams, meitas turahs pee naudas.

Athildedams redaktors Ernst Plate.